ŠKOLNÍ STRATEGIE MINIMÁLNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE

PRO OBDOBÍ 2013 - 2018

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola a Střední škola, Most, Jana Palacha 1534, příspěvková organizace
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Hana Slapničková
Telefon na ředitele	476 703 181
E-mail na ředitele	slapnickova@specmo.cz

Jméno a příjmení školního metodika primární prevence RCH	Mgr. et Mgr. Věra Štičková
Telefon	476 700 000
E-mail	stickova@specmo.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Simona Průšová
Telefon	476 700 000
E-mail	prusova@specmo.cz

Použité zkratky:

ŠSMPP - školní strategie minimální primární prevence
PPPŠ - program primární prevence školy
ŠMPP – školní metodik primární prevence
RCH – rizikové chování
PP – primární prevence
VP – výchovný poradce
PPRCH – primární prevence rizikového chování
NNO – nestátní neziskové organizace

ÚVOD

Zdravý vývoj dítěte je předpokladem pro jeho úspěšné začlenění do společnosti, do pracovního procesu. Odpovědnost za zdravý vývoj dítěte mají zákonní zástupci (rodiče). Zdravým vývojem není myšleno pouze zdravá výživa, dostatek spánku, dodržování osobní hygieny. K zdravému vývoji dítěte patří také optimální vývoj jeho možných vzdělávacích schopností. Rodiče mají povinnost zajistit dítěti podmínky pro přiměřenou přípravu na vzdělávací proces. Současně mají povinnost věnovat se dítěti, rozvíjet jeho nadání a dovednosti. Mají povinnosti i ve vztahu ke škole – je nezbytné, aby spolupracovali a podpořili význam vzdělávání.
Povinnosti a odpovědnost vzhledem ke vzdělávání a výchově žáků však mají také školy, které se musí citlivě reagovat na podmínky, ve kterých dítě vyrůstá a zároveň musí respektovat právní rámec řešící tuto problematiku.
Cílem procesu vzdělávání je také, co nejdříve naučit, že povinnosti mají také žáci.

Školní strategie minimální primární prevence naší školy vychází z dlouhodobých zkušeností práce metodiků primární prevence školy s žáky, jejich rodiči, pedagogy školy, Městskou policií Magistrátu města Mostu, Policií ČR, neziskovými organizacemi dlouhodobě spolupracujícími se školou a dalšími institucemi. Je zpracována z dlouhodobého hlediska, na léta 2013 – 2018. Na strategii navazuje minimální program primární prevence školy, který je každoročně vyhodnocován tak, aby poznatky mohly být zapracovány do MPPPŠ pro další školní rok a posléze byly využity pro strategii na další období.

Školní strategie minimální primární prevence je zpracována dle pokynů MŠMT a platné legislativy vztahující se problematice výchovy, vzdělávání a rizikového chování dětí, žáků a studentů.

Typ naší školy

Na naší škole jsou vzděláváni žáci základní školy, žáci s mentálním postižením, žáci s kombinovanými vadami, žáci s diagnózou porucha chování nebo různými psychiatrickými diagnózami. Škola sídlí ve městě s nejvyšší nezaměstnaností obyvatel v republice. Značná část našich žáků je zatížena skutečností, že žije v rodině nacházející se v tíživé životní situaci, vyplývající ze stavu, kdy práceschopní členové rodiny nemohou sehnat zaměstnání. Generace žáků naší školy v mnoha případech nezažila, že by jejich rodiče pracovali – měli pravidelné zaměstnání. Život v takových rodinách postrádá pravidelný režim, čímž se otvírá prostor pro rizikové chování jejich dětí a mládeže.

Informace pedagogů

Každý rok v rámci ŠSMPP při vytýkání cílů MPPP školy pomáhají informace získané od pedagogů v průběhu předchozího školního roku. Pedagogové aktuálně informují metodika prevence RCH vždy, když dojde v době vzdělávacího procesu k RCH některého žáka školy nebo mají podezření, že by k němu mohlo dojít. V závěru každého školního roku pak situaci ve škole zhodnocují zpracováním dotazníků.

Informace rodičů

Pro potřeby rodičů jsou ve škole stanoveny konzultační hodiny metodiků prevence školy, třídních učitelů, výchovného poradce. Mimo tyto hodiny mohou rodiče neodkladné záležitosti týkající se chování žáků konzultovat po upozornění vedením školy, které zajistí neodkladné řešení těchto situací bez narušení vzdělávacího procesu žáků. Zhodnotit vlastní názor na stav RCH žáků na naší škole mají možnost v závěru každého školního roku vyplněním anonymního dotazníku.

Informace žáků

Po celý školní rok mohou žáci využít několik způsobů informování o RCH kohokoliv (i anonymně). Na začátku školního roku jsou seznámeni s výchovným poradcem a školním metodikem primární prevence a možnostmi spolupráce s nimi (konzultační hodiny nebo individuální setkání). Ve vestibulu školy je umístěna „Schránka důvěry“. Na internetových stránkách školy funguje i pro tyto účely tzv. „Vrba školy“. V žákovských knížkách mají zapsánu e-mailovou adresu školy. Stav RCH žáků na naší škole žáci hodnotí zpracováním dotazníků anonymní formou v závěru každého školního roku.

VSTUPNÍ INFORMACE PRO ŠSMPP 2013 - 2018

Vyhodnocení ŠSMPP z let 2008 – 2012

ŠSMPP 2013 - 2018 je zpracována po vyhodnocení MPPPŠ z jednotlivých školních roků. MPPPŠ pro každý školní rok, reaguje na aktuální rizika hrozící žákům školy. K dlouhodobým problémům (záškoláctví, skryté záškoláctví, kouření, atd.) přibývají nové, které zachycením a rázným řešením mizí (krádeže, lehké drogy, šikana, vandalismus - ničení školního majetku atd.).
Rizikové chování žáků se na naší škole vyskytuje. Je řešeno okamžitě pověřenými kompetentními pedagogy, třídním učitelem a rodiči žáka, vedením školy. Velmi častá je spolupracuje s Městskou policií v Mostě, Policií ČR, se Střediskem výchovné péče DYÁDA v Mostě, s PPP v Mostě a Litvínově, s kurátory pro mládež OSPOD Most.

Informace pedagogů

Hodnocení situace RCH žáků pedagogy je dlouhodobě nepříznivé. Poukazují na stoupající agresivitu žáků nejenom mezi sebou ale i ve vztahu žák – učitel, žák – dospělý, stále častější kouření žáků, šikanu, lhaní, drzé chování, krádeže, nezájem o vzdělávání (skryté záškoláctví). Za největší problém však považují to, že do naší školy nastupují žáci, kteří PP ignorují, mnohdy se již rizikově chovají a školy nemají téměř žádné kompetence, které by vedly k nápravě. Často si pedagogové stěžují, že z těchto důvodů „nedořešené“ RCH žáků má nepříznivý vliv na ostatní žáky.

Informace rodičů

Rodiče, situaci RCH na škole nevidí tak špatnou. Je nutné však zmínit, že značná část rodičů žáků se o chod školy a působení jejich potomka v ní zajímají minimálně nebo vůbec. Pokud rodiče uvádějí nějaké RCH žáků v naší škole, pak převážně ve chvílích, kdy mají pocit, že je ubližováno jejich dítěti. V poslední době častěji poukazují na šikanu a to v situaci, kdy je řešena neomluvená absence jejich dítěte v docházce do školy. Právě šikana a následný strach z agresora se bývá stále častěji udávanou příčinou, proč jejich dítě do školy nedochází, přestože realita tomu vůbec neodpovídá.

Informace žáků

Žáci školy na otázku, zda se na škole vyskytuje RCH, odpovídají ANO. Poukazují na drzé chování spolužáků k učitelům, vulgární slova mezi spolužáky, kouření, nepřijatelné chování některých žáků ve vyučování (ignorace práce v hodině, úmyslné narušování průběhu hodiny) i o přestávkách, vandalismus - ničení školního majetku.

Informace MŠMT a legislativy

Pro strategii primární prevence na škole je využíváno informací, které poskytuje MŠMT (Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018), Krajský úřad Ústeckého kraje a platná legislativa řešící problémovou oblast

Komunikace

Ke komunikaci mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu na naší škole je využíváno:

Vyučovací hodina

V rámci ŠVP je v předmětech ročníků mnoho témat, která se RCH dětí zabývají. Pedagogové dále citlivě reagují na neodkladné potřeby dětí svěřit se s problémem týkajícím se RCH, který je aktuálně tíží a po zvážení situace jej řeší okamžitě. Standardně je s žáky domlouván takový čas, který zajistí, aby se jejich problém vyřešil bez časové tísně.

Konzultační hodiny ŠMPP

Konzultační hodiny stanoví ŠMPP vždy na začátku školního roku (dle možností vyplývajících z vlastního rozvrhu přímé výuky)

- Nástěnka týkající se prevence RCH

Nástěnka je umístěna u vstupních schodů do pater školy a zobrazuje aktuální informace, důležité kontakty, výsledky projektů, dotazníků, anket, práce žáků vyjadřující postoj k problematice RCH dětí a mládeže, fotografie z akcí konajících se v rámci MPPPŠ.

Internetové stránky

Internetové stránky zobrazují harmonogram akcí MPPPŠ plánovaných pro aktuální školní rok, fotogalerii z akcí konaných v rámci MPPPŠ i činností iniciovaných učiteli a žáky školy v průběhu školního roku, hodnocení MPPPŠ.

E-mailové adresy

Využívání e-mailových adres školy pro rychlou komunikaci žáků a jejich rodičů s pedagogy a vedením školy.

Schránka důvěry

Prostor poskytnutý pro příspěvky i anonymní sdělení kohokoliv umístěný ve vestibulu školy.

Školní časopis *„Školáčkův speciál“*

Zveřejňuje pravidelné příspěvky ŠMPP, informace třídních kolektivů o vlastních akcích, vlastní příspěvky žáků.

Žákovská knížka

Je využívána ke sdělení důležitých a aktuálních informací, pokynů a zásad.

Telefonický kontakt

Žákům je do žákovských knížek zapsán seznam telefonních čísel na pedagogy školy, kteří se RCH zabývají.

REŠENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ ŠKOLY

Škola se při řešení výchovných problémů žáků řídí těmito platnými předpisy:

- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6

- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002-14

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14 423/1999-22

- Metodický list k poskytování poradenských služeb na školách a školských zařízení č.j. 13 409/98-24

- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 37 014/2005-25

- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení č.j. 21 291/2010-28

- Metodické doporučení MŠMT pro práci s individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků č.j. MSMT 43301/2013

- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. 22 294/2013-1

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018 MŠMT

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem;

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi;

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů.;

- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;

- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů;

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.;

- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů;

DODRŽOVÁNÍ PRÁV DÍTĚTE

Škola se při řešení výchovných problémů žáků dodržuje práva dětí.

Článek 2 - Nediskriminace - chránit děti před jakoukoliv formou diskriminace

Článek 3 - Nejlepší zájem dítěte - musí být předním hlediskem při veškerých postupech týkajících se dětí

Článek 12 - Názor dítěte - právo dítěte vyjádřit svůj názor a požadavek, aby byl vzat do úvahy ve všech záležitostech týkajících se dítěte

Článek 13 - Svoboda projevu - dítě má právo na svobodu projevu

Článek 29 - Cíle výchovy - výchova musí směřovat k rozvoji osobnosti dítěte, jeho nadání a k přípravě na aktivní život v dospělosti

Článek 31 - Volný čas, rekreace a kulturní činnost - dítě má právo na odpočinek, volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku, jakož i svobodnou účast v kulturním životě a umělecké činnosti

DOSAŽENÍ CÍLE STRATEGIE ŠMPP

Hlavní cíl

- výchova dětí k odpovědnosti za své chování a jednání, způsob života, s ohledem na jejich věkové kategorie. Podporování znalostí a sociálních dovedností žáků, které jim umožní kompetentní rozhodnutí ve vztahu k různým hrozbám RCH.

Činnost pracovníků školy

- citlivým přístupem získávat důvěru žáků.
- snažit se o spolupráci s rodinou.
- soustavně sledovat chování žáků a především změny v jejich chování.
- řešit důsledně příčiny absence docházky do školy žáků.
- třídní učitelé spolupracují celoročně s ŠMPP
- ŠMPP velmi úzce spolupracuje s výchovným poradcem
- řešení výchovných problémů a RCH formou pohovorů a výchovných komisí
- vzájemné předávání informací v metodických sdruženích

Specifické cíle

- uvědomování si, které chování je rizikové a proč
- uvědomování si zdravotních, psychosociálních a společenských dopadů RCH
- znát centra odborné pomoci a dokázat je kontaktovat
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- podnítit rodinu žáka k aktivnímu zapojení do chodu školy
- výchova žáků k bezpečnému používání sociálních sítí
- seznamování s možnostmi a vytváření podmínek pro bezpečné a smysluplné využití volného času.
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky.
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu, hrozby a prevence RCH.
- další vzdělávání pedagogů v oblasti nebezpečí a prevence RCH.
- vytváření projektů a získání dotace na činnost v rámci PPRCH od MŠMT.

Aktivity školy

- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu**,** etický přístup v sexuální výchově a oblastí preventivní výchovy

- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- průběžné sledování stavu prostředí ve škole, třídách či školském zařízení
- z hlediska rizik výskytu RCH a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže
- poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy
- péče o životní prostředí kolem školy, ŠD, venkovního hřiště a v prostorách školy
- pokračování v realizaci projektu „Třídím, třídíš, třídíme“
- realizace sběru starých baterií a ostatního nebezpečného materiálu, recyklohraní
- aktivní účast na kulturně společenských akcí pro žáky a vzdělávacích akcí pro pracovníky školy

STRATEGIE SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMPP

- ŠMPP je představen rodičům na úvodní schůzce rodičů v kinosále na začátku školního roku
- Konzultační hodiny ŠMPP jsou vepsány na začátku roku žákům do žákovských knížek po vzájemné dohodě s rodiči lze jednat s ŠMPP i mimo ně
- Nástěnka primární prevence umístěná v hale školy
- Internetové stránky školy

Aktivity pro rodiče

- dotazníky pro rodiče
- materiály s kontakty na organizace zabývající se RCH
- možnost spolupráce na úkolech pro žáky

Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

- možnost účasti rodičů na akcích organizovaných školou
- Vánoční a velikonoční výstavka prací a výrobků žáků
- Školní akademie
- pomoc rodičů při realizaci školních projektů

ORIENTACE ŽÁKŮ V PROBLEMATICE RCH

Na začátku každého školního roku:

- žákům je na začátku každého školního sděleno jméno školního metodika PP, kde učí, kdy má konzultační hodiny a kdy jej lze kontaktovat mimo ně

- seznámení žáků s podstatou funkce školního metodika PP
- seznámení žáků se všemi možnostmi jakými lze upozornit pedagogy školy na existující problém, který je trápí

SEZNÁMENÍ PRACOVNÍKŮ ŠKOLY S ŠSMPP

	Datum	**Podpis ředitelky školy**
Seznámení vedení školy s SŠMPP	16.12.2012	
Seznámení pedagogického sboru školy s SŠMPP	23.01.2013	

PREVENTIVNÍ TÝM ŠKOLY

1. Funkce preventivního týmu:

- řešení kázeňských přestupků žáků
- udělování sankcí za kázeňské přestupky
- sestavování, aktualizace Minimálního programu primární prevence školy
- komunikace s rodiči
- komunikace se subjekty zabývající se prevencí RCH
- spolupráce s ostatními pedagogy v oblasti prevence RCH

2. Složení preventivního týmu:

Mgr. Hana Slapničková – ředitelka školy

Mgr. Libuše Bedrnová – zástupkyně I pro 1. st.

Mgr. Lenka Brunnerová – zástupkyně II pro 2. st.

Mgr. Simona Průšová – výchovný poradce

Mgr. et Mgr. Věra Štičková – školní metodik primární prevence